

SPPK: Komisia zatiaľ nerozptýľila obavy z dopadov ruského embarga na náš agropotravinársky sektor

Ing. Stanislav NEMEC, tlačový hovorca Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory

Politické opatrenia, spojené s ruským embargom na dovoz niektorých potravín z EÚ, môžu mať vážne ekonomické dôsledky pre agropotravinársky komplex. V tejto chvíli sa ťažko predikuje ďalší vývoj vzťahov medzi EÚ a Ruskom, ale už teraz je zrejmé, že ďalšia eskalácia napätia by negatívne poznačila európsku ekonomiku. „Z nášho pohľadu by sme preto uvítali politické riešenia pred pokusmi tlačiť na Rusko prostredníctvom sankcií, ktoré nepocíti len samotná Ruská federácia, ale aj členské krajiny EÚ. Každý takýto krok totiž následne vyvolá reakciu ruskej strany a zároveň otvorí možnosti pre tretie štáty, aby nahradili na ruskom trhu európskych dodávateľov a vybudovali si s ním také väzby, ktoré nemusia zaniknúť ani po prípadnej stabilizácii politických vzťahov medzi EÚ a Ruskom“, povedal predseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory (SPPK) Milan Semančík.

Podľa neho viac ako priama strata ruského trhu môžu slovenských podnikateľov v poľnohospodárstve a potravinárstve postihnúť druhotné dopady ruského embarga. Keďže Únia stratila týmto opatrením odbyt agropotravinárskeho tovaru v hodnote zhruba 11 miliárd eur, nebude jednoduché nájsť preň nové, náhradné odbytiská, prípadne iné riešenia, ktoré nepocítia výrobcovia negatívne vo svojej ekonomike. „Podľa nášho názoru reálne hrozí, že nemalá časť týchto výrobkov zostane v Európe, čo vyvolá pretlak ponuky vo vnútri EÚ a následný pokles nákupných cien. Naši výrobcovia nie sú kapitálovo a ekonomicky takí silní ako ich západoeurópska konkurencia, preto každý takýto výkyv znášajú ťažšie, ba za určitých okolností môže znamenať ich bezprostredné existenčné ohrozenie. O to dôležitejšie bude dôsledne strážiť dovozy nielen z hľadiska množstva, ale aj cien, lebo reálne hrozí, že potravinársky tovar sa k nám bude importovať za dumpingové ceny“, uviedol M. Semančík.

Podľa neho SPPK zatiaľ nemá priame dôkazy o takomto importe, ale výrobcovia už avizujú určitú opatrnosť obchodu pri odoberaní dodávok, resp. pri realizácii rôznych promočných akcií. Okrem toho neradno zabúdať na existenciu tzv. prebalovačov, teda slovenských firiem, ktoré na našom území zabalia zahraničný tovar, pričom platná legislatíva vyžaduje uvádzať krajinu pôvodu len v prípade niektorých komodít. Štátna veterinárna a potravinová správa SR avizuje zvýšenie kontrol takýchto subjektov, no pokiaľ neporušia platné pravidlá, zabrániť v činnosti im nemôže. Keďže veci sa naďalej dynamicky vyvíjajú, objektívnejšie hodnotiť dopad ruského embarga na slovenských výrobcov bude možné až po určitom časovom odstupe, keď reálne pocítia, či a do akej miery im klesol domáci odbyt a ako sa zmenili realizačné ceny.

„Európska komisia (EK) už vyčlenila 125 mil. eur na podporu pre sektory ovocia a zeleniny, pričom táto čiastka tvorí súčasť krízovej rezervy spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) EÚ, v ktorej je dovedna asi 420 miliónov eur“, konštatoval M. Semančík. „Z nej teda môžu dostať - a asi aj dostanú - pomoc tiež ďalšie ruským embargom postihnuté sektory. Ani to však vzhľadom na vysoké objemy európskeho exportu do Ruska nemusí stačiť na úplnú kompenzáciu škôd, ktoré vzniknú výrobcom. Navyše z doteraz známych pravidiel je zrejmé, že kompenzácie majú dostať priami exportéri, čo Slovensku nevyhovuje, lebo nemalú časť svojho vývozu do Ruska vykonávalo prostredníctvom sprostredkovateľských organizácií. Odškodňovanie druhotných dopadov zatiaľ nie je isté, hoci pre našich producentov môžu mať rovnaké alebo aj horšie dôsledky, ako priama strata ruského trhu“.

Ako opätovne pripomenul predseda SPPK, spotrebitelia i obchodníci by v tejto chvíli mali prejaviť väčší patriotizmus ako doteraz. Komora už v prvej polovici augusta vyzvala občanov k jeho

praktickým prejavom a zároveň sa obrátila aj na sektor obchodu, aby neuprednostňoval lacné ponuky zahraničného potravinárskeho tovaru, ktorý bol pôvodne určený pre ruský trh, pred dodávkami z tuzemska. Podľa SPPK iba všetci účastníci trhu spoločne môžu dokázať, že predaj domácich potravín v našich obchodoch, ktorý je oveľa nižší ako vo všetkých okolitých krajinách, nebude ďalej klesať, ale naopak, postupne sa bude zvyšovať a približovať k realite, ktorá je bežná v zahraničí.

Bratislava, 4.9.2014